

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.</i>
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNYÁNSZKY.	Sem sa majú posilať predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	— „ 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Nová akcia ľu- dovej strany.

Ľudári len nevedia ticho sedieť. Hniezdia sa bezprestajne ani čertom posadlí. A keď chladnokrevne rozvážime vec, veru mimovoľne príjeme k tomu presvedčeniu, že vodcovia ľudskej strany sú skutočne čertom posadlí. Toľko zlomyseľnosti, toľko nehanebných lží, koľko do sveta ľudári púšťajú, môže iba čertom posadlý človek robiť.

Začnime od kraja. Časopis «Kresťan» popísal toľko nehanebnosti o liberáloch, že viac nenie vstave vymyslieť ani pekelná zlosť. Niet toho nehanebného skutku, toho zločinu, z ktorého by nebol obviňoval liberálov. Svätosväte sme presvedčení, že nejedon, ba povedzme všetci čitatelia zhrozili sa nad týmto a mysleli si, že ako je to možné, že je tá liberálna vláda tak zlá,

a predsa ju nesmierna väčšina obyvateľstva tak stále podporuje? Nuž ct. čitatelia, to je jedine tak možné, že tá liberálna vláda je veľmi dobrá, len pero «Kresťana», ktorým boli otázne články

Marta a Maria.

písané, bolo miesto do tinty, do zlého namočené, a preto boli tie články o liberáloch tak zlostné.

Ct. čitatelia! jako je to možné, aby náš múdry, na zkušenosti tak bohatý kráľ trpel takú

vládu, ktorá by sa dopustila takých skutkov, z jakých ju obviňuje «Kreštan» a celá ľudová strana? Náš dobrotivý kráľ, ktorý rovnako nosí na srdci blaho všetkých svojich poddaných, ani minútu netrpel by takých mužov na vláde, o ktorých by nebol sväto-sväte presvedčený, že sú to mužovia čestní, statoční, že jedine blaho vlasti majú pred očima. Keby náš dobrotivý a múdry kráľ nevidel, že liberálna vláda múdre, opatrne riadi osud krajiny, ani minútu by jej nesveril osud vlasti našej milej, ktorú kráľ práve tak vrele miluje, ako ju miluje jedonkaždý z nás, ktorej rozkvet a blaho si náš dobrotivý kráľ práve tak vrúcne praje, jako my všetci.

Tie skutky, z ktorých ju obviňuje ľudová strana v svojom časopise, jestvujú iba v hlavách ľudárov, v skutočnosti ich darmo hľadáme. Lebo v skutočnosti najdeme iba samé čestné, vlastenecké činy, za ktoré zasluhujú na vláde súci mužovia iba vďaka, iba chválu.

Toto dobre vedia aj tí páni, ktorí o liberáloch tak škaredo píšu, že to, čo o nich napísali, alebo povedali, nenie pravda. Nuž spýta sa teraz niekto, keď to aj tí páni sami vedeli, že je to nie pravda, jako sa opovážili vedome nepravdu písať? Ctení čitatelia, tí páni jednoducho preto nepravdu píšu a hlásajú všade, lebo to potrebujú. A ozaj k čomu? K tomu, aby ľud balamutili a obalamutený k svojim sobeckým cieľom použili.

Páni ľudári, ktorí chcú do rúk dostať moc a vládu, veľmi dobre vedia, že jak o liberáloch budú len pravdu písať a hlásať, že na žiadan spôsob nedôjdu cieľa, že si ľud nenaklonia ani len na okamih. Aby tedy vytknutý cieľ dosiahli, znepokojovali ľud tým, že hlásali o liberáloch, že odoberajú ľudu slobodu, že krajinské peniaze trovia na nedovolené ciele atď. Našli sa ľahkoverní, ktorí sadli na lep, ale buď Bohu chvála, chytré vytrezveli a nahliadli, že boli oklamani.

Keď ľudári videli, že ľud vytrezvieva, začali minulého leta vydržiavať po celej krajine ľudové shromaždenia, ktorých jediným cieľom bolo, aby v spokojnom ľude vzbudili nespokojnosť, aby ho úplne olúpili o duševný pokoj. Na týchto shromaždeniach zápalistými rečami líčili smutný stav obyvateľstva, hromžili na veľké dane, hromžili na lacnotu zbožia a za toto všetko robili zodpovednou vládu a liberálnu stranu. O tom sa nechceme ani rozpisovať, že vládu obviňovali aj z toho, že potláča katolícku vieru, že prenasleduje katolíkov. Toto držíme za úplne zbytočné, lebo to zdravý rozum každého jedného občana sám od seba nahliadne, že je toto tá najjednoduchšia lož. Nuž ale našli sa predsa zprvu niekoľkí, ktorí aj tento nesmysel uverili a dali sa zachvátiť podpalujúcimi rečami ľudárskych rečníkov a dopustili

sa na viac miestach výtržností, za ktoré potom boli trestaní.

V jaseň upustili vodcovia ľudovej strany od vydržiavania shromaždení, lebo videli, že ľud už zunoval to daromné ustávanie sa, aby tam počúval siahodlhé reči, ktoré nič inšie neobsahovali, jako udajné utrpenia katolíckej cirkve a biedy ľudu. Shromaždení dobre vedeli, že cirkevno-politické zákony neškodia náboženstvu a aj to dobre vedeli, že žijú ťažké časy. Čoby ale boli radi zvedef, jakoby si mohli pomôcť, jako by sa dalo odpomôcť úpadku poľných hospodárov, ktorý videl nielen u nás, lež aj vo všetkých europejských štátoch, o tom sa nikde nehovorilo. Tie vo všeobecnosti prednesené slová o odpomožení biedy, nikto nebral vážne, lebo veď jedonkaždý poslucháč mal toľko zdravého rozumu, že aj on vedel, že sa treba o to postarať, aby cena zbožia poskočila, aby priemysel zkvitol. Toto vie aj Jano z búdy. Ale to už nevie, jako by sa to dalo docieľiť, jako by sa to dalo dosiahnuť, aby cena zbožia poskočila vtedy, keď sa viac zbožia urodí na svete, než koľko sa potrebuje.

Keď počet navštevovateľov týchto ľudových shromaždení nápadne ubúdala, vodcovia ľudovej strany upustili od vydržiavania týchže.

Teraz na jar, keď sa príroda zo zimného spánku prebudila, vzbudila sa aj vo vodcoch ľudovej strany znovu túžba po shromaždeniach, kde sa môžu smelo vyhovoriť, kde môžu smeľe a beztrestne tichý ľud búriť proti sankcionovaným zákonom.

Toto je najnovšia akcia ľudovej strany, ktorá je tiež pekelné zlomyseľne vymyslená. Vodcovia ľudovej strany vidia, že sa vrstvy ľudu už úplne utíšili, že sa úplne vžily do nového cirkevno-politického poriadku, že nahliadajú, že sa všeobecne panujúcej biede nedá odpomôcť jedným úderom: začínajú teda od znova svoju zlomyseľnú prácu. Rozhodli sa, že budú zase po celej krajine vydržiavať ľudové shromaždenia.

V smysle zákona vodcovia ľudovej strany majú k tomuto právo, to im nemôže nikto odškriepiť a jak usporiadatelia týchže poskytnú dostatočnú záruku, že shromaždenia neprejdú do výtržností, vrchnosti dozaista aj povolia vydržiavanie týchto ľudových shromaždení. Druhá otázka je, či je vydržiavanie týchto chýrečných ľudových shromaždení z vlasteneckého stanoviska aj oprávnené.

Neznáme vopred programm shromaždení, presvedčení sme ale, že hlavnými bodami budú tie samé punkty, ktoré na minuloročných shromaždeniach boli pojednávané. Či bude mať niekto osov z týchto shromaždení, na ktorých počuje tie isté reči, ktoré minulého roku už tak mnoho ráz počul, a ktoré čítal v «Kreštanovi»? Žiaľbohu

nikto. A páni ľudári napriek tejto jasnej pravde, predsa idú vydržiavať shromaždenia.

Keď vodcovia ľudovej strany nemajú toľko vlasteneckosti, toľko chladnokrevného rozhladu, žeby nahliadli, že sú tieto shromaždenia nielen úplne zbytočné, ba rozhodne škodné, úfame sa, že hornoviediecky slovenský ľud bude natoľko múdry, a pánom usporiadateľom týchto shromaždení doprosta povie, že si veru vyprosí, aby mu prázdny rečami odoberali duševný pokoj.

Milí rodáci, znajúc vašu politickú múdrosť, prosíme vás, aby ste protestovali proti vydržiavaniu týchto zbytočných shromaždení, a keď usporiadatelia napriek tomuto protestu budú vydržiavať shromaždenie, neberte na ňom účasť, lež zostaňte doma a vezmite do rúk nejakú poučnú knižku, z ktorej vezmete väčší ošoh, než na sto shromaždeniach.

Milí rodáci, dokážte vodcom ľudovej strany, že vy nepotrebuje ich poburujúce reči, že sa neutisknete na ich nevlastenecké poučovania, lež že aj sami vidíte, čo vám je osožné. Hlavne dokážte, že jako dosiaľ, tak aj na budúce zostanete vernými prívržencami liberálnej strany, ktorá pracuje jedine na vašom blahu. A toto dokážete tak, keď nebudete brať podiel na shromaždeniach ľudovej strany.

Slovo k rodákam.

Denník «Alkotmány» je úradný časopis ľudovej strany. Majiteľom a vydavateľom jeho je opäť Molnár, vodca tejže strany na sneme. Nielen jeho myšlienky, ale aj jednotlivé odseky z neho donášajú ostatné týždenníky, menovite «Kresťan» a všetky tieto sa na tamten odvolávajú. Predpokladaj musíme tedy, že myšlienky, zásady a výroky ním hlásané, sú zároveň zásady strany; že sú ony zrkadlom smýšľania, citenia a presvedčenia tejto strany. Z tohoto nasleduje to, že z nich môžeme s istotou zatvárať na jakosť ľudovej strany, že z nich môžeme poznať jej smýšľanie a jej mravné zásady.

A veru aj poznávame, no smutno to tam vyzerá.

Skutočne je to pokrytská logika, s akou sa v článku pod názvom «Socialistický vandalizmus» stretáme. V článku tom zaoberá sa redakcia s odsúdenia hodným zločinom, ktorý sa v Záhrebe udal, kde dvaja zosurovelí zločinci do chrámu Božieho sa vlámali, a kňazské rúcho potrhali a oltár zneuctili. Jedného z tých bezbožníkov chytili, a on vraj pri vyšetrovaní pyšne uznal, že je socialistom. Udalosť táto je skutočne smutná, povážlivá, no ešte povážlivejšia tá konsekvencia, ktorú «Alkotmány» z nej odvodzuje a čitateľom svojim hlása, hovoriac: «Toto je najnovší vý-

sledok nových návrhov cirkevno-politických zákonov.» Hľa, takto vás chce vyučovať ľudová strana, a v jednej-jedinej vete samé nesmysly prednáša. Predne socializmus o mnoho skorej povstal, ako cirkevno-politické pohyby, a on, ako je to každému známo, z iných príčin povstal a trvá, za druhé ale o akýchsi nových cirkevno-politických návrhoch zákona dnes, okrem ľudovej strany a jej časopisu nikto u nás nič nevie, jestli len pod tým kňazský pán redaktor revísiu cirkevno-politických zákonov nemyslí? A jakože príjdu do potyku, a jakože príjdu do spojenia so zločinom horvatského šarvanca naše zákony, jako si to hlúpe pôvodca vymudroval? Horemenovaný časopis s prekvapujúcim vysvetlením donáša v tom istom čísle zpravu z Budapešte pod názvom «Jeden katolícky súdny notár», dľa ktorej jeden podnotár trestného súdu z úradu sa poďakoval preto, aby nemusel viesť zápisnicu trestnej záležitosti oproti jednomu katolíckemu kňazovi vedenej. Skutok tento, za tak vysoko stojací a všetku chválu zasluhujúci vyhlasuje, že k dostatočnému oceneniu jeho už ani slov nemá, a ten vyzýva katolícke maďarstvo, aby si z toho bralo príklad a sa poučilo.

Nuž dáme mu my to poučenie.

Po prvé ohľadom občianskych práv a povinností sme my všetci Uhria, uhorskí občania a neslušno i neradno je nás na katolíckych, evanjelických, pravoslávnych atď. chcieť deliť.

Ďalej v smysle slobody a rovnoprávnosti donesené naše zákony jednako sa vzťahujú na každého, či je on kňaz a či svetský. Vrchnosti naše sú pre všetkých, súdy naše pravdu každému prisluhujú a povinnosť sú stíhať každého, kto sa proti nim previniť nevyvímajúc ani kňaza, a čo by bol priam katolíckym. Sudcovia naši povinní sú svoje úradné povinnosti plniť oproti každému, a nesmiejú sa zpod nich vymknúť ani vtedy, keď majú kňaza súdiť. To je opravdové poučenie, ktoré nám príklad tento podáva. — Alebo sú snád kňazi nad zákonom? — Za takých ich považoval ten podnotár? — A veď obžalovaný ešte nie je odsúdeným, súd ho môže uvažujúc pravdu, prisluhujúc spravodnosť — aj za nevinného vyhlásiť a tým mu dá zadosťučinenie. Nuž či ho chcel ten podnotár o toto prípadné zadosťučinenie pripraviť? Chce to s ním i ľudová strana urobiť, keď orgán jej vyzýva katolíkov, aby si z pokračovania tohoto príkladného úradníka príklad brali? Úfame sa, že si to nežiada, a že reči tieto sú len tak prázne táraniny, akých sme mali príležitosť od nich už až na stá počuť.

V odseku o súdobníctve horekuje časopis ten v tom istom čísle nad tým, že v Orave „oravsko-podzámocká“ (?) súdna stolica k väzeniu odsúdila pätnástich horňo-lehofanov preto, že minu-

lého októbra pred voľbami nielen voličov liberálnej strany, ale aj iných bezbranných pocestných napadali, bili a životy ľudské ohrožovali, lebo veď «to všetko nebolo — vraj — iné ako kortešovanie, ktoré potom nafúkali». Nuž vidíte, keď sa len z liberálnej strany bársko bárske ukázal, keď len ústa otvoril, už ľudová strana a jej časopisy o ničom inom nehovorily, ako o úradnom nátlaku, otročení, lúpení práva, vraždách a kto vie o čom inom; keď ale prívrženci ich strany zbúry prevádzali, ľudí napadali, verejnú bezpečnosť ohrožovali «bolo to len kortešovanie» — a k tomu ešte snád' i nevinné.

Rodáci moji, čítajte ľudové spisy, rozmyšľajte o čítanom a po pár mesiacoch nebude ani chýru o ľudovej strane, ona sama sa zaslúžene znivočí.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Uprazdnený volebný okres. Vilmoš Lehotzky, ablegát sučianskeho okresu v Turci cez Veľkú noc napomáhal umrel. Odumretím jeho sa okres uprázdnil. Dosiaľ nič nepočuť, koho poctí tento okres svojou dôverou.

Povýšenie kvóty. „Kreštan“ v poslednom svojom čísle zase straší, že bude kvóta zvýšená, a tak že budeme na spoločné výdavky viac platiť. Dosiaľ nenie v tejto otázke nič rozhodnuté a tak ani nikto nevie, či bude kvóta zvýšená a prípadne o koľko.

Veľmi škaredá vec je, že práve „Kreštan“ straší povýšením kvóty, keď že vodca ľudovej strany, gróf Ferdinand Zichy za svojho kandidátstva na ablegátstvo bol sa rozhodne osvedčil, že je za povýšenie kvóty. Toto je potom politika na spôsob „zo dvoch dvorov pes.“ Vodca verejne uznáva potrebu, aby bola kvóta povýšená, robí to preto, aby sa Rakúšanom zaľúbil; a časopisy jeho strany hromžia, že bude kvóta povýšená, tieto to zase preto robia, aby sa ľudu zafatinkovali. Toto je opravdová kňazská politika, ktorej heslom je, že „cieľ posväcuje prostriedky.“

Aj z tohoto možno vidieť falešnosť ľudovej strany, ktorá sa všetkými možnými prostriedkami chce urobiť jak na hor, tak aj na dol obľúbenou, populárnou.

Rakúsky kvótový odbor. Členovia rakúskeho kvótového odboru prídu 28. alebo 30. do Budapešti. Tu vyvolia zo svojho lona 7 členový pododbor, ktorý začne s uhorským 7 členovým pododborom ústne vyjednávať ohľadom ustálenia kvóty.

Zasadnutie snemovne vyslancov. Snemovňa vyslancov 24. apríla bude vydržovať krátke zasadnutie, na ktorom minister obchodu predostrie smluvu uzavretú ohľadom prevzatia telefonu.

Viedeňský mešťanosta. Čo sa dalo očakávať, to sa aj stalo, Jeho Veličenstvo potvrdil dr. Luegera, známeho vodcu antisemitov za viedeňského mešťanostu. Lueger složil prisahu 20. apríla.

Vojna medzi Gréckom a Tureckom. Gréci veľmi sa dobre rozumejú do toho, ako treba začať vojnu bez toho, aby ju riadne vypovedali a tým na seba prevzali zodpovednosť za prelievanie krvi. Tento spôsob záleží v tom, že sa vždy usilovali vzbúriť gréckych obyvateľov na tureckom území, ktorých potom všemožne podporovali. Tak spravili aj teraz. Vzbúрили gréckych obyvateľov na ostrove Kréte a v Macedónii. Na ostrov Krétu vyslali lode a vojsko pod velením Vassosa. Veľmoci európejské zaliievaly krok Grécka, lenže sa Grécko mnoho nestaralo o to, čo robia veľmoci, ale ďalej pokračovalo v prenasledovaní Turkov na Kréte. Okrem toho v Macedónii sriadilo povstalecké bandy, medzi ktorými bojovali aj riadni grécki vojaci.

Toto pokrytecké pokračovanie Grécka konečne prinútilo Turecko k tomu, že Grécku vypovedalo riadne vojnu.

Dnes tedy stojíme tam, že Grécko a Turecko vedú riadnu vojnu a Európa sa díva na toto.

Dľa dosiaľ došlých správ turecké vojská víťazne napredujú proti Grécku. Pravda dnes sa ešte nedá povedať, či zvíťazia Turci a či Gréci, jedno je ale isté, že európejské veľmoci pri uzavretí pokoja nedovolia, aby sa Turecku odobralo z terajšieho územia a tak Grécko v tom páde, jak zvíťazí, okrem slávy, iné nezíska.

Nemecký cisár vo Viedni. Nemecký cisár prišiel v stredú do Viedni na návštevu nášho kráľa. Návšteva táto je politicky veľmi významná. Náš kráľ ide koncom tohoto týždňa do Petrohradu na návštevu ruského cára, prv než by sa ta odobral, navštívil ho nemecký cisár, dozaista len preto, aby sa títo dvaja panovníci vopred dohodli ohľadom toho, jako budú pokračovať v oči grécko-tureckej vojny a prípadnému jej výsledku.

Pri návšteve nášho kráľa v Rusku dozaista bude pojednávaná aj otázka turecko-gréckej vojny a tu môže náš kráľ zdeliť a tlumočiť nielen svoje, lež aj rozhodnutie nemeckého cisára. Ponevác je známo, že ruský cár je priateľom pokoja a nemecký cisár a náš kráľ sú i tak známi čo apoštolovia pokoja, pravdepodobné je, že sa v Petrohrade mnoho vykoná v prospech všeobecného európejského pokoja.

Ústava, konštitúcia Uhorska.

(Dokončenie).

V minulom čísle rozpovedali sme, kto má právo voliť; teraz si rozpovieme, kto nemá právo volebné. Voliť nemajú právo; vojaci, financii, žandári a policisti; ďalej pozbavení sú volebného práva, ktorí sú na utratenie slobody odsúdení, ktorí sa nachádzajú vo vyšetrujúcej väzbe, alebo ktorí boli odsúdení na ztratu politických práv; nevolia, ktorí sa nachádzajú v konkurse a

konečne ani tí nemajú právo voliť, ktorí svoju štátnu daň na čas nezaplatili.

O tých, ktorí majú právo hlasovať, vedie sa stály soznam; tento soznam býva ročite opravený a skutočne hlasovať môžu iba tí, ktorí boli vzatí minulého roku do soznamu.

Za krajinského vyslanca môže byť ten volený, kto doplnil 24. rok a je voličom. Zpod tohoto všeobecného pravidla je ale viac výnimiek.

Tak za vyslanca nemôže byť zvolený ten, ktorý nezná natoľko maďarsky, žeby mohol účasti brať na poradách snemu, vedených v maďarskej reči. Ďalej sú aj také postavenia, ktoré sa nesrovnávajú, nezmetia s vyslanectvom, t. j. takzvané inkompatibilné. Štátni úradníci, vyjmúc ministrov a štátnych sekretárov, nemôžu byť volení za vyslancov. Vyslanec nemôže byť ani taký podnikateľ, podnikateľ, ktorý stojí s vládou v kontraktuálnom pomere, ďalej taký, ktorý je direktorom dajakého takého peňažitého ústavu, ktorí stojí s vládou v kontraktuálnom pomere.

Členom *magnátskej snemovne* je niekto buď na základe dedičného práva, buď na základe úradu, alebo vymenovania.

Na základe dedičného práva sú členami magnátskej snemovne arcikniežatá, kniežatá, grófi a baróni, jak platia aspoň 3000 zlatých ročitej dane. Z úradu sú členami panskej snemovne: zástavníci krajiny (zászlósok), strážcovia koruny, gubernátor mesta Fiume, predseda a podpredseda kráľovskej kúrie, predseda budapešianskej kráľovskej tabuly. Ďalej rímsko-katolícki a grécko-katolícki arcibiskupi a biskupi, taktiež aj arcikňazia gréckej cirkve, srbský patriarcha, rumunský metropolita. Členami magnátskej snemovne sú aj traja najstarší z pomedzi evanjelických a reformátskych biskupov, taktiež traja traja svetskí hlavní úradníci týchto vierovyznaní.

V smysle zákona o sriadení magnátskej snemovne kráľ má právo vymenovať každoročne 5 záslužných občanov za členov magnátskej snemovne. Počet vymenovaných členov ale nesmie nikdy presahovať 50.

Snemovňa ablegátov a snemovňa magnátov osobite vydržiavajú zasadnutia a osobite vynášajú uzavretia, ktoré si vzájomne písomne sdeľujú. Zasedania sú vždy verejné. Jak ablegáti, tak aj členovia magnátskej snemovne požívajú tak zvané immunitné právo, t. j. nemôžu byť v trestných záležitostiach pred súd predvolaní bez toho, aby to snemovňa nebola povolila. Aby snemovňa vyslancov mohla vyniesť právoplatné uzavretie, musí byť aspoň 100 vyslancov prítomné, v snemovni magnátov vyžaduje sa 50 členov. Návrhy zákonov môžu byť zadané iba v snemovni vyslancov. Jestli nejaký návrh snemovňa vyslancov celkom zavrhnú, tento návrh v tom istom období, cyklu snemu nemôže byť znovu pojednávaný. Jak ale snemovňa magnátov niečo zavrhnú, to ablegáti môžu znovu pojednávať a zašlú opätovne snemovni magnátskej k pojednávaniu, takže snemovňa magnátov jedon a ten istý návrh aj 3-4 razy jedno za

druhým pojednáva, jako sa to stalo aj s cirkevno-politickými predlohami.

Výmínečne v istých pádoch obidve snemovne držia aj spoločné zasadnutie. V spoločnom zasadnutí bývajú volení a skladajú prísahu nádor (palatín) a strážcovia koruny, otváranie a zaklúčenie snemu deje sa tiež v spoločnom zasadnutí, taktiež aj korunovanie kráľa.

Zodpovednú ministerskú vládu uviedol do života III-tí zákonný článok z r. 1848. V smysle tohoto zákona kráľ prevádza výkonnú moc cestou v Budapešti úradujúceho ministeriuma a jakékoľvek nariadenie, rozkaz alebo rozhodnutie, vymenovanie kráľa je len vtedy právoplatné, keď tože niektorý minister podpísal. Každý jedon minister je zodpovedný za svoje skutky.

Uhorská vláda pozostáva teraz z ministerského predsedníctva a deväť ministerii asice: ministerstvo pri boku Jeho Veličenstva, ministerstvo vnútra, financií, orby, obchodu, výučby a náboženstva, pravosúdia, honvédsťva a horvátske ministerstvo.

Udaný zákon nariaduje, že ministri majú byť na zodpovednosť ťahaní za všetky tie úradné činy, alebo nariadenia, ktoré urážajú neodvislosť štátu, záruky konštitúcie, jestvujúce zákony alebo ohrozujú privátny majetok; ďalej aj v tom páde majú byť na zodpovednosť ťahaní, keď im sverené peniaze alebo iné cenné veci protizákonne upotrebili alebo keď dostatočne nedobliadali na udržanie verejného pokoja a verejnej bezpečnosti.

Na vládu dohliada, kontrolluje ju z čiastky bezprostredne snem, tým že posudzuje jej zachádzanie, jej činy, že žiada vysvetlenia, že ju interpelluje, v peňažitom, financiálnom ohľade kontrolluje vládu účtovná stolica, ktorá reviduje každý krajeiar vládou vydaný.

Nad tým, či má byť vláda pod obžalobu vzatá, rozhoduje snemovňa vyslancov asice absolútnou väčšinou, potom súdi ale snemovňa magnátov, ktorá tým cieľom vyvolí 36 členov, z týchto má právo 12 zavrhnúť obžalovaný minister, 12 kommissári vyslaní z pomedzi ablegátov cieľom vedenia pravoty a tak zostane iba 12 členov, ktorí právoplatne rozhodujú. Odsúdeného ministra kráľ má právo omilostiť iba pri všeobecnej amnestii.

Toto sú v krátkosti základy našej konštitúcie.

DOPISY.

Felső-Zsadány, v apríli.

Utený pán Redaktor!

Dľa nariadenia osvieteného pána biskupa v smysle zákona XXVIII. z roku 1876-ho mala byť dňa 4-ho apríla u nás prevedená voľba školského senátu. Po od-bavení služieb Božích (lebo bola nedľa) zišlo sa skrz miestneho farára a výtečného učiteľa povolaných pár ľudí do školskej siene, kde mala byť voľba prevedená. Jako človek dnu vkročil, hneď mohol zbadat, že sa tu volačo nedobrého bude robiť, lebo farár s tým našim vzácnym a múdрым učiteľom si šepotali a chodili sem

v tam, jako by ich čosi páliło (iste svedomie); naraz aybehli von a poslali jedného človeka pre takých svojich dvúch ľudí, ktorí majú veľké ústa a dobrý gágor nie síce ku spevu, lebo od ich spevu by sa aj mŕtvý prebudil, lež ku robeniu kriku a lármy. Títo dvaja dobrí ľudia (veľkí ľudári) prišli tak nasršení, jako kohúti (no veď aj má jeden taký hlas, jako kapúň a druhý zas taký, jako poriadny junec, obydva speváci pri organe) z ich príchodu hneď som vedel, čo bude nasledovať.

Voľba sa začala s tým, že farár oproti zákonu a biskupským ustanovizniám vymenoval jeden zo 6 členov pozostávajúci výbor, ktorý by vraj mal kandidovať do školského senátu, do tohoto výboru pravda aj nášho ľúbeho a tichého učiteľa vymenoval. Vec celá bola medzi farárom a učiteľom už vopred vyfundovaná, čo a jako sa bude robiť; majú svojich ľudí, ktorí budú kriky robiť, menovite tí dvaja, pre ktorých si poslali.

Vymenovaný kandidujúci výbor poslal farár von ku porade, (toto volakto počul?), ktorý sa o malú chvíľu s tým navrátil, že oni len starých údov školskej stolice chcú mať, pravda to bola mienka len nášho úprimného a výtečného učiteľa. — Ja jako diplomovaný, pensionovaný učiteľ a nateraz štát. matrikár a tunajší obyvateľ, majiteľ domu a gruntu, teda čo volič slušným spôsobom som protestoval, oproti tomuto nezákonnému pokračovaniu hovoriac, že dľa 9. §-u, tretieho odseku zákona z roku 1876 a dľa biskupských ustanovizní hlavy I-vej 6 a 7. §-u predseda potažne farár nemá právo výbor vymenovať, ktorý by potom sám bez všetkej voľby a bez voličov školský senát vymenoval, tým menej má to právo učiteľ; lež áno predseda potažne farár má právo dať dvúch členov za dôverníkov vyvoliť, ktorí pri popise voličov a voľbe farárovi, to jest präsosovi pomáhajú. A toto je aj v skutku tak, jestli pán farár a múdry učiteľ nevedia čítať (o čom pochybujem) nech si to dajú od iného prečítať potažne múdry p. učiteľ z maďarčiny do handrbulčiny preložiť, lebo viem, že maďarčine nerozumejú.

Ďalej hovoril som aj to, že dľa tohože hore spomenutého zákona a dľa biskupských ustanovizní do školského senátu majú byť v prvom rade dľa možnosti takí vyvolení, ktorí sa ku školstvu rozumejú a dľa toho ja, jako dipl. movaný učiteľ odporúčam sa za úda školského senátu. Nuž a čo sa stalo? Ten chýrečný učiteľ s jeho nahecovanými ľuďmi, menovite ten s kapúnským hlasom, tak neslušným a podlým spôsobom začali vykrikovať a takú lárnu robiť, že viac nebolo možno ku slovu prísť. — ba áno vidno bolo, že buďto sám ten tichučký p učiteľ alebo ním navedení ľudáci ma chcú neslušne napadnúť a jeho podlým chovaním verejný škandál chce zapríčiniť, — čo by mu ale bolo trochu horké pilule prinieslo.

Na toto všetko p. farár sa len svojou obvyklou falošnosťou díval a konečne s tým sa odstránil, že povedal, že poneváč tu na tento čas voličov nejest, že iný raz povolá voličov ku prevedeniu voľby; — lež či sa tak stalo? Jednoducho za pozdviženia školstva pracujúci pán farár a na mocných nohách stojaci zo mlyna do školy preskok skleпали potajomne zápisnicu voľby a dali podpísať skrz svojich ľudákov.

Takýmto spôsobom sa previedla voľba školského senátu v jednej r. kath. škole, z ktorej len všetko dobré, blahonosné pochodiť má. Vedieť ale máme, že kde sú kňaz a učiteľ nielen na oko, lež opravdu priateľmi ľudu a všeobecného blahobytu a kde tí dvaja nehľadajú len svoje vlastné osobné záujmy, lež všeobecne dobro podporujú, tam nie týmto spôsobom pokračujú; lež u

nás je toto všetko len na oko robené asíce preto, aby si náklonnosť aspoň niektorých ľudí vyzískali.

Pravda náš chýrny učiteľ nechce preto do školstva sa rozumejúceho človeka za úda školskej stolice, lebo sa bojí, žeby mu tento stúpil na päty a žeby tomuto nemohol straku na kole ukazovať.

Pán farár ale, jako je to všeobecne známo, súc mojim zatatým nepriateľom, ktorý sa tiež drží toho krásneho naučenia: „nežiadať pomstu tvojmu bližnému“, lebo on rád odpúšťa svojim vinníkom, neprevádzza pomstu na nikom, čo dalo sa vidieť z jeho účinkovania v Prochote na Schleichartovi a iných a dá sa vidieť aj u nás, keď sa s kancler pred ľuďmi vyponosuje na jedného druhého súkromného človeka, alebo k. p. na rycbtára; potom aj terajším jeho skutkom a pokračovaním dokázal, oproti mne, že je on náramne pokojamilovný a p. Boh chráň! pomstivý človek.

Mám ešte ako k pánu farárovi tak aj k nášmu tichučkému pánu učiteľovi pár slov a otázok predniesť:

Pánu farárovi narádzam, aby už raz s tým pomstu-žiadostivým nepriateľstvom prestal, nech sa veľmi na svojich nohách nestavia, lebo dobre vie, že ho nechcú držať ani pri oltári a môže sa stať, že raz tak padne, čo sa neposbiera, lebo dobre vie, že kto inému jamu kope, sám do nej padne. Ruky jeho sa mu na tie rohy, ktoré sa strojil polámať, pri slabé, nech si ich šanuje, žeby mohol lepšie pozdvihovať. Pax nobis!

Nuž a oni môj milý tichosť milujúci, vysoko učený a vzdelaný p. pädagog, prečo že sa ma tak boja do toho školského senátu dať vyvoliť? Vedia čo pán učiteľ? najlepšie bude, keď oni do školského senátu veznú Pavlu, Kružica a toho čo býva na konci dediny za potokom, — vtedy môžu byť istý, že môžu robiť ohľadom školy aj s pánom farárom všetko, čo sami chcú a dľa ich vlastnej múdrej hlavičky.

Keď sa smiem spýtať, kde sa oni tolko fajnosti naučili a toľkú vzdelanosť posbierali? V ktorom mlynárskom vreci našli tú pädagogiu, ktorú pri tej voľbe o tých laviciach spominali? Narádzam im, aby pädagogiu a maďarský slovník a mluvnicu radnej usilovne prevracali a čítali, aby tak to — čo je v pädagogie a školskom zákone — naopak nerozprávali a do sveta nebalamútili, lebo viem, že školy nechodili, v ktorých si to osvojiť mohli, preto aspoň teraz nech sa do toho dajú a budú mať lepší ošoh z toho, jako z tých zakrúcania nosov, čím sa oni chcú zaoberať, — lebo aj im sa to môže prihodiť, že nielen nos, lež aj ich krivý chrbát, sa rovným nestane, — lebo musia vedieť, že hrubiansvo robiť aj Jano z búdy rozumie, lež fajným človekom byť a vzdelane rozprávať sa musí človek naučiť. O tej pädagogii a o zariadení terajšej našej školy si ešte iným časom prehovorme. Ďalej aj to im narádzam, žeby v škole ku agitovaniu schôdzky nedržali a staré baby netlapkali a ruky nemydlili, lebo škola neni verejnou klebetnicou, — spievať ľud lepšie vie, jako oni, ináč sa to vrchnosti oznámi. S Bohom. L. Z.

Orava, v mesiaci apríli.

Mnohovážny Pán Redaktor!

Minulého roku som bol predplatil na „Opravdového Krestana“ a od tých čias som mu verným čitateľom a predplatiteľom. Medzitým časom bol som tak smely a poslal som aj niekoľko dopisov, ktoré ste vždy v tomto obľúbenom časopise uverejniť ráčili.

Jako tedy predtým, tak aj na budúce usilovať sa

budem z nášeho kraju podobné dopisy zasielať, jestli mi to pane redaktor neodoprete.*)

Usilovať sa budem aj na to, aby obľúbený náš časopis „Opravdový Krestan“, — ktorý pre jeho poučno-zábavný obsah chválu zaslúži — do našej obce čím skorej vo viac výtiskoch prichádzal.

Ľud v dedine našej nedávno len „Vlast a Svet“ časopis znal a ten s veľkou ohotnosťou čítal, ale jako neskoršie tá nákazlivá divá huba počala riasť, vykazila z rúk ľudu ten poučný hospodársky časopis, lebo pre to krásne meno — ktoré tá huba na čele nosí — „Krestan“, každý vďačne prijal túto muchotrávku do domu svojho.

Jako ju ale ľud okúsil, zbladnul a dostal vracania — dávil od nej práve tak, jako mucha, keď jej muchotrávku podrobenú na krásny tanier mliekom poliatu podajú.

A tak môže ju teraz bárs kto a jako chce vychvaľovať a na čelo tejto muchotrávke heslá priliepať: „Krestania! kupujte len u krestanov!“ všetko je daromné. Ľud poznal a poznáva, čo je to za semeno; bárs tiež na každej čiapke tejto muchotrávke prosí, aby vraj apoštolskou horlivosťou rozširovali semeno jejich vznešených úmyslov, lebo vraj len tak budú môcť rozsiať široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

Nuž hľa, jako to oni dobre vedia a sú aj presvedčení, že budúcnosti nemajú žiadnej a že ani jej mať nebudú, lebo to ľud — bárs ho jako koľvek prosia a vábia — musí pomaly nahliadnuť, kde je tá čistá pravda.

Aj v našej obci mnohí dovideli, že je to všetko mámenie, — ponechali „Krestana“ natoľko, že dnes už len štyri čiapky muchotrávky dorazia medzi nás a aj tieto, svoje miesta v *Kocúrkovc* nachádzajú.

Kdežto časopis „Vlast a Svet“, — bárs ho jako zakazuje *pán špintavý* — poznovu hŕfne dochádza k nám.

Ľud obci našej doteraz „Opravdového Krestana“ nepoznal, len práve skrze mňa, ktorého som im po dve nedele čítal a navzdor tomu, že som to ešte len dvakrát učinil, už som získal viacerých, ktorým sa tento časopis pre veľmi zapáčil a tak myslím, že po krátkom čase bude nás viacej v našej obci, ktorý tento časopis čítavať budeme. S úctou

Jozef Prislopa.

Lisková, 15. apríla.

Slavná Redakcia!

V štrnástom čísle „Opravdového Krestana“ bol som v krátkosti spomenul voľbu výboru. Nechcem nikoho pomlúvať; len že zase, keď pravdu poviem, prebijem hlavu takým ľuďom, ktorí neradi svetlo a pravdu vidia, lež radšej majú tmú. Za mojich šesť rokov účinkovania ako výborník, mnoho som zkusil, že človek, ktorému ľud slepo verí, alebo lepšie povediac, sa ho bojí, robí čo chce v obci a sprevádza kúsky také, že sa rozumný človek musí podiviť a zasmiať.

Spomeniem tuna len niektoré prípady. V jednom zasadnutí výboru, dal návrh *pán virilista*, že vraj by bolo dobre pred krémou állaš zručiť a potom gazdovské stavy v zahrade postaviť. Povázili sme vec dobre dvaja výborníci, a predniesli sme, že to nebude dobre. Állaš porúcať. bude stáť reku najmenej 100 zl., a nové zadné stavy reku postaviť, zas bude stáť 1000 alebo aj 1200 zl., keďže reku i tak má obce dosť dlžoby, nech ten állaš len reku zostane tak stáť. *Pán virilista* ale stál na tom, aby bol poválaný. Nech sa vraj hlasuje!

*. Srdečne poprajeme miesta Vaším dopisom. Pozn. Red.

Odhlasovali okrem nás dvoch všetci, že állaš treba srútiť. Nuž ale ho len predseda dosiaľ nezváľali. Tento raz sme dvaja prehlasovali 16. Keď bolo treba obci pomáhať, vtedy sme ho nevideli vo výbore.

Keď sa Šrobárovská záležitosť ešte plietla, tiež v jednom výborovom zasadnutí, kde sa pojednávalo, či sa má ďalej pokračovať súdodne oproti Šrobárovi a či nie? môj návrh bol ten, aby sme Šrobára zavolali, že či by sa nechcel vyrovnat s obcou. *Pán virilista* riekol, že ho netreba zavolať, lebo je dlžen vraj obci 29 tisíc zl. a tie vraj istotne dostaneme. Pravota sa skončila a obci pripadly ešte kelčíky zaplatiť; kdežto vtedy Šrobár vďačne by bol dal poldruhej tisícky, len aby ho obec vypustila z pod intabulácie.

Ako som v udanom čísle podotknul, spravodlivej žiadosti nás evanjelikov nechcú vyhovieť. Pátral som po príčine. Spýtal som sa jedného-druhého výborníka aj virilistu, že či to ozaj tak smýšľajú, ako vo výbore hovoria. Každý mi odpovedal že veru nie; však vraj s nami bývajú, tak platia príražku ako aj my, ale vraj keď páňko i pred výborom, aj vo výbore povedia, že nie, nuž nemôžeme inakšie ani my povedať. Nuž ale vraj, veď im to jednako vyššia vrchnosť musí prisúdiť. *Pán farár* tým odôvodňuje, že vraj oni budú tam tretiu školu stavať. Nech teraz ct. čitateľ posúdi sám. Dvojtriedovú školu majú na nižnom konci, a túto tretiu by stavali na vyšnom konci, a to práve tam, kde sú evanjelici v najväčšej hrbke. K tomu ešte podotknem, že si ten grunt už prisvojujú a predseda grunt je obecný.

Môžte myslieť, že takíto výborníci a páňkovia nepolepšia ani svojim dvom učiteľom. Ten mízerný plat najviac sami si ho musia vyberať od kat. občanov, medzi ktorými sa najdu potom takí ľudia, čo pri takejto príležitosti, keď spomnú, že je to dosť smutné, že aj pätnásť ráz musia sami pre maličkosť chodiť, povedia im: keď sa im tu nepáči, nech odídu. Nuž či takíto ľudia majú pochop o učiteľovom povolaní. Jedon je z nich stavec, ktorý tu zošedivel a potom keď si pýta plácu, povedia mu aby išiel preč!

Jeden ľudár z Lupče nám doniesol chýr o našom p. ablegátovi, ktorý sa práve lieči vo Viedni, že vraj zomrel. No chvála p. Bohu je to nie pravda, lebo z hodnoverného prameňa sme sa dozvedeli, že mu je práve po operácii lepšie, a dá p. Boh že aj vyzdravie. Mnohí mali radosť, lebo mysleli že bude zas voľba.

Minulý týždeň potkala Katru Lepiš nehoda. Kúpila od sestry čiastku zemi. Nechala si to na ostatný deň ísť po peniaze do šparkassy, ktoré mala tam uložené. Aby ale mohla ísť v ten deň s vlakom do Budapešti, dala si knižku záletníkovi, aby peniaze vyzdvihol a dal sestre za tie zeme. Tento si ale inak premyslel, vzal peniaze a utiekol s vlakom na Vrútky a peniažky tam volakde podel. Keď peňazí nemal, prišiel nazpät do Ružomberka, tam ho chytili a zavreli. Iba to je chyba, že sa jej týmto peniaze nenavrátia.!

Na pokon mi prišlo na um, aký pekný návrh dal na sneme Lepsényi. Ten by už len zaslúžil patent za také veci. Sú tam medzi nimi aj druhý Lepsényovci, ktorí celú snemovňu cez fašiangy v smiechu udržiavali takými a podobnými návrhy.

Časy máme studené a fujak neprestáva. Poľná práca sa ešte ani nezačala, bude to u mnohého gazdu po tenku s krmom, keď čas tak odťahuje.

Andrej Rosinský.

BESEDNICA.

Starý a mladý železničiar.

Napísala I. Geisslova.

Odlesk zory z jasnej oblohy pozlátil krajinu, železničné šiny, tunel i dvúch cestovateľov, ktorí šli popri železničnej dráhe.

„No, na čom si sa rozhodol?“ preriekol starý Vydra ku svojmu synovi, dokončivšiemu strojnícku školu, mladíkovi iskriacich očí a krásnej udatnej postavy.

„Pôjdem k železnici, otče.“

„Bože na nebesách!“ zhrozil sa otec, „len to nie!“

„Dovoľ mi to otče.“

„Všetko iné z radosti...“

„Len to, otče!“

„Ochraňujem ťa vždy, čo si len na svete, Václav, len na to sa nedávaj.“

„Práve to sa mi ľúbi, zodpovedá, vyhovie mojej žiadosti.“

„Neznáš ty to. Bože môj, načo že sú všetky zkušenosť? Vždy o nich rozprávam, čo služba pri dráhe vyžaduje, jaké sily duševné a telesné, jaká je tu zodpovednosť a jaká nedostatočná odmena, smiešna, ba urážlive ma á.“

„Teraz je, drahý otče, všetko zlé, všade je všetko preplnené a všade sú veľké neprijemnosti.“

„Tak biednych pomerov nikde niet, jako pri dráhe — ja to viem.“

„Snáď predsa nie, otče.“

„Ver mi, Václav. Bol som mnohé roky pri dráhe, len s lokomotívom cestoval som za 25 rokov. Vtedy bolo viac obtízností, viac namáhania to stálo — dnes ale, dnes je všetko usnadnené. Vtedy som sa ani dobre nevy spal. Vždy som bol jako zapriahnutý. Duch bol v stálom napnutí, telo s jednej strany páčil oheň, s druhej ale trýznil mráz, oko vždy úpené v diaľku, — až sa častokrát i zaslzilo, duch musel byť vždy jako struna a pamäť celou silou vždy bystrá a to tak zle bolo, že sa niekedy jako staré pero i zlomila, zničila. O, synu nemáš ani myšlienky o ťažkostiach železničnej služby! A práve ja, že viem jej radosti i žalosti, každého varovať môžem úprimne, a z tej príčiny ma bolí srdce, že moje vlastné dieťa si podáva ruky, aby mu byly viazané týmito preťažkými povinnosťami, nedbá, ale sa uvrhuje voslep do nešťastia; pováž aspoň, že bez poslednej vôle nesmieš sa ani na jednu cestu vydať a — to je život? Pomysli si, keby si sa oženil a mal milú rodinu, že tým nevinným dušiam pripravuješ život v stálom strachu a koniec tohoto života by bol, že by smrť tvoja urobila ich sirotami.“

Mladý Vydra sklonil hlavu. Bol smutný. Nerád otea zarmútil, ale sa ani na žiadaný pád nemyslel prikovať k nejakému inému povolaniu, ale len k takému, ktoré ho púta okuzľujúcou a priťahujúcou mocou a takého sa pridržat, také si vyvoliť, jako je práve život železničný, ktorý ho už dávno — snáď riadením Božím púta a mu radosť už vopred spôsobuje.

„Otče, drahý otče!“ začal milé a zo srdca pochádzajúcim hlasom počul som, že otcovia vždy bania synom svoje vlastné zamestnanie, že poznajúc jeho žalosti nemnoho cenia toho radosť, a to je nie spravodlivé. Snáď je to i pri tebe tak.“

„To si ani, nemysli.“

„Áno, otče. Pamätujem sa, že si prv nebol tak nespokojný, ba ani si nikdy zle o svojom stave nemyslel, ani si sa neponosoval.“

„Preto, že som ja moje starosti a ťažkosti nikdy nikomu nevyjavil a tiež nespomínal.“

„Naproti tomu pamätujem si a dobre sa rozpo- minam, drahý otče, jako ťa nebožka matka s nami vždy radostne očakávala, keď si už mal prísť domov. Ty si nám vesele a s uspokojením vždy vyprával podrobnosti tvojej cesty, často i žartovne, že sme sa od smiechu skoro popučili, alebo iné dojemné, povznášajúce a veľkolepé udalosti, že sme s utajeným dychom obdivovali prozreteľnosť milosti Božej. Ďakovali sme Hospodinu, že ťa chránil po tvojich cestách a ktorý stvoril všetko to krásné slovom svojím, čo sa okolo ukazovalo tebe v úkazoch prírodných a životných. Vzpomni že si, drahý otče, jako ťa uspokojoval pokrok ducha ľudského, ktorý si zkusil vždy v nových a nových vynálezoch, pováž i to, že si mal príležitosť oceniť pôvabnosť všetkých vecí denných a prírodných, jako letných tak i zimných pod celým širokým nebom sa konajúcich. Mal si príležitosť poznať ľudské povahy — menej alebo viac zaujímavé, dobré alebo zlé — po celej dlhej dráhe za celý ten čas, čo si stál v službe a povinnosť svoju verne konal. Viem a presvedčený som, že jako ťa zaujíma naša milovaná vlasť, do ktorej si vliadal jako do vlastného srdca — pováž, že máš všade mnoho priateľov, ktorí sú z presvedčenia oddaní tebe úctou a láskou po veľkej čiastke vlasti našej, vzpomni si, že tvoja pláca nebola tak malá, a bola predsa aj istá, čo tisícom a tisícom z ľudstva chybuje a ťažko to prenášať musia. Konečne chybuje na mnohých stranách práca, ľudia si ju vážia a keď majú niečo, bránia si ju, jako levica svoje mláďatá. A konečne ale pováž, drahý otče, že za svoju príchylnosť, za svoju lásku k povolaniu železničnému ani nemôžem, že ona vznikla v mojom srdci a podmanila si mňa jako by vyššou vôľou a že snáď som ja túže zdedil od teba...“

Takto hovoril mladý Vydra, a starý, v železničnej službe sošedivý bývalý strojvodič Vydra sa odvrátil obličajom, aby syn nevidel jeho pohnutie.

Kráčali spolu, prechádzajúc sa vedľa dráhy, ku ktorej obúch vždy vábila láska v ich srdci vzbudená, túžba vidieť čomu sa srdce ich teší. Malý vetriček hral na drôtoch telegrafických, ktoré sa nad ich hlavami ďaleko ťahaly, zuniac milú im známu pieseň, veľkolepá obloha rozprestierala sa nad nimi, po ktorej ťahaly sa oblaky do diaľky a ich srdce pokojom duševným naplňoval ten Pán končín.

V tom mladý Vydra sošnal klobúk, začervenejúc sa a cele prekvapený súc, starý si toto dobre zapamätal. Ten pozdrav patrilo mladému dievčaťu podivuhodnej krásy a prijemnosti, jako v pohľade, tak i celej jej postave. Práve kráčali okolo strážneho domku pri dráhe sa nachodiaceho. Tam pri domku bol pripravený signál. Strážnika zastupovala jeho dcéra a očakávaný vlak už hvizdal pod blízkym tunelom. To bol malebný obrázok, prostotou svojou vynikajúci.

„Tedy z tohoto otvoru pofukuje?“ pomyslel si starý Vydra a práve tak, jako hlava mladého okridlená bola nádejami, tak jeho šediny okridlily rozpomienky. Mój Bože, či sa tie osudy opakujú! I starý Vydra sa sišiel vo svojich dňoch so štiblou a milou dievčinou na dráhe, a táto stala sa mu z tejto príčiny milou a drahou. Vidali sa oni častejšie, vždy pri dráhe, alebo na ceste z nádražia tak sa soznámili a sa ľúbili, milovali jako dve verné duše. A keď mu Pán Boh pomohol výnosnejšie miesto obdržat, uviedol svoju milú do vlastného by-

vania. V tej deve sa nezklamal, našiel v nej, čo hľadal a potreboval až do svojho starého veku. Syn jeho snáď bude tiež tak šťastný?

No a starý Vydra mu v jeho láske brániť nebude a ani vo voľbe jeho povolania...

„Otče, drahý otče,“ ozval sa Václav Vydra, „lúbi sa tebe toto dievča?“

„Lúbi.“

„Ja ju veľmi milujem, otče... ona mňa tiež. Keď niečím budem, tak si ju vezmem.“

„Vezmi.“

„Proti tvojej vôli by nebol chcel urobiť, a i k dráhe len s tvojím povolením a schválením chcem ísť.“

„Tu máš oboje, môj syn,“ zvolal starý Vydra celkom dojatý, „a či vieš, čo je nového...?“

„Neviem, drahý otče.“

„Že som ja tomu veľmi rád... a že som si i ja to vlastne prial, aby som teba tam mal, kde som bol sám, a že len starosť o tvoju budúcnosť, o tvoje šťastie ma k tej veľkej rozvahe nútila.“

Oblícaj mladého Vydru zaskvel sa radostou. Ďakoval otcovi zo srdca. Divil sa, že jako môžu ľudia tajiť to, že niet na svete šťastia.

On bol šťastný...

Poučná rozprávka.

Znamenitý liek pre jazyčné a svadu milujúce ženy.

V jednom malom mestečku prišli raz tri panie k dobrej priateľke na kávu. A jako sa to v živote stáva, aj v tomto shromaždení pri kavičke tieto panie na mužov svojich zle-nedobre hovorily, ponosujúc sa, koľko od nich musia pretrpeť.

Kováčka k rukavičkárke taktó preriekla: „Priateľkyňa moja! však som ja len utísknutá a usuzovaná nevinnosť od môjho tyranského manžela. Celý deň od rana až do večera nič iné, jako svada a bitka; kdežto ja som jako baranča krotká a tichá a nič mužovi proti vôli nerobím.“

„O, priateľka moja!“ riekla rukavičkárka ku kováčke, „váš muž je ešte anjel naproti môjmu mužovi. Toto je ešte len neohoblovaný kus kláta, ktorý len k tomu ústa otvára, aby pil a jiel, aby zlorečil a hanil.“

„Ach, nože nebedákajte natoľko!“ myslela sebe ševcová, „čože ja mám povedať o mojom kríži? Keby môj muž mal len tieto chyby, tak by môj dom bol ešte nebom, ale môj starý je veľký darebák a korhel, ktorý viac v kréme pri pálenke, nežli v dielni sedí. A ešte by som ani na to nič neriekla, ale si len pomyslíte aký je on surový! Keď príde opitý domov a ja mu v kresťanskej láske a poníženosti výčitky robím, hneďky berie do ruky lábsik a mňa jako nejakého učňa bije. O usuzovaná nevinnosť, ktorá ani muče neublížim! Toto súženie mňa pred časom donesie pod zem.“

Na to ševcová počala plakať, čím tie druhé natoľko byly dojaté, že jej hneď aj ony pomáhaly. Jako ale tak horekovaly, rukavičkárov tovaryš — veľký to figliar — vstúpil do izby a celkom nemý hľadel na plačúce ženy. „Dobre že ide“ hovorí rukavičkárka, „on je človek múdry, ktorý nám dá dobrú radu.“ A hneď začaly bedákať a sa ponosovať. — Keď si tovaryš po prvom horekovaní žien trochu oddýchol, spravil múdru tvár. Ešte raz si dal všetko vyrozprávať, čo panie majsterky v najväčšej radosti opakovaly. Za ten čas tovaryš rozmýšľal a konečne povedal:

„Ach! keď viac, nežli toto, vo veci niet, vtedy tomu

je ľahká pomoc; ja viem taký liek, ktorý keď sa svedomite užíva, iste pomôže.“

Nebolo viac treba. Rukavičkárka tovaryša hneď ponúkla kávu, panie majsterky sa náramne tešily a sotva mohli dočkať, pokým kávu vypije. Mysleli si, že im tovaryš dáku divnú medicínu bude odporúčať. Tovaryš neriekol ani slova, ale išiel do svojej komory a doniesol fľašu naplnenú vodou. Prinesený liek tieto panie skoro očami zjedli a každá z nich hľadela dokázať, žeby ona toho lieku najviac potrebovala. Po mnohom dohadovaní tovaryš dal lieku ševcovej, jakožto takej, ktorá od laskavého muža poriadne znaky na chrbte nosila.

„Ach!“ volá ševcová, „nech vám Pán Boh tisíc-násobne zaplatí, že mne nevinnéj pomôcť chcete, jakože sa ale tento drahocenný nápoj má užívať?“

Na čo tovaryš taktó odpovedal: „Keď váš muž podnapitý domov príjde, chytro vezmite tejto medicíny za dve lyžice do úst, pozorujúc na to, aby ste ju ani neprehltly, ani nevypluly, za ten čas, pokiaľ si váš muž nelahne; keď sa ale rano prebudí a asnaď šomrat bude, vtedy zase z tej medicíny vezmite, ona zaiste bude dobre účinkovať.“

Ševcová celkom šťastlivá, uchytla fľašu tovaryšovi, a jestliže jej to nariadenie spomôže, prisľúbila mu jeden toliar, a liek čím skorej užívať žiadostivá, hneďky sa od svojich priateľiek odobrala, s tým doložením, že sa o tri dni zase uvidia.

Keď tie ženičky po troch dňoch ševcovú celkom naradovanú prichádzať videly, hneď sa jej vypytovaly, jako jej medicína účinkovala.

„Ej, to nejde tak“ hovorí ševcová, „najprv nech príde sem lekár, a potom budem vyprávať.“

Stalo sa jako žiadala. Zavolaný „lekár“ o osobe tovaryša hneď prišiel a uprostred nemocných postavený, sotva sa mohol smiechu zdržať. Vtedy šťastlive uzdravená taktó počala vyprávať:

„Keď som domov prišla, hneďky som remenec ukryla a palicu, s ktorou bol môj muž vandroval, za posteľ schovala. Sotva som bola s tým hotová, už sa môj muž celkom opitý do izby vovallil a palicu hľadal. Čo tu robiť? Vzdychám, ku kachlam idem, chytro vezmem za dve lyžice medicíny a držím v ústach. Bol to kríž pre mňa zpočiatku, preda sa ale medicínu neshltla, aby mi len tým istejšie spomohla. Mnoho mi na srdci ležalo, čoby som bola chcela mužovi povedať; ale som sa pre-mohla; muž na mňa celkom zadivene hľadel, a hľa! medicína náhle účinkovala, lebo si celkom tieho ľahol. To isté som ešte viac ráz probovala, a jako som dnes za dve ostatné lyžice vzala, len si pomyslíte! zázrak nad zázrak! Môj muž hneď ku mne prišiel a prívetive sa pýtal: Milá žena! zuby ťa bolia?“

Len si pomyslíte: Milá žena! mi povedal, to som od neho len prvých osem dní po sobáši počúvala. Ano, môj muž zostal celkom dobrý človek a večera už ani len opitý nebol. Tu je sľúbený toliar a k tomu ešte zaplat Pán Boh drahý lekár! Len ešte o jednu fľašu prosím.“

Lekára aj tie druhé panie začaly natriasať, tak že jednej každej veľkú fľašu medicíny dať musel, prosiac ich, aby nikomu nič nehovorily. Ponevác ale pri všetkej prosbe vec na svetlo prišla, lekár mal strach, že sa to vrchnosť nejako dozvie, alebo že mu lekári process na krk zavesia a preto paniam, ktoré žiadaly medicínu, riekol:

„Milé panie! Vy odo mňa divný nápoj žiadate; a preto vám celé tajomstvo chcem odokryť. Liek, ktorý som odporúčať, je čistá jednoduchá voda, a jej zázračná moc spočíva v tom, že keď ju máte v ústach, teda mlčíte a preto keď je muž rozhnevaný a namrzený, manželka

má mlčať a všetko bude dobre, lebo keď mlčí, vtedy sa muž hanbí a sa polepší.“

S jak dlhým nosom panie majsterky po tomto naučení odišli, môže si každý myslieť.

Manželky! asnaď aj z vás niektoré s manželmi v rozoprách a v nesvornosti žijete, asnaď aj vy priveľký a dlhý jazyk máte; chcete-li teda domáci pokoj mať, užívajte ten istý liek, ktorý užívala vylicovaná ševcová, a aj vy, jak ona, uzdravené budete.

Podáva Kukučka.

Ovocinárstvo a gazdovstvo.

Kto pozná naše hornouhorské pomery, musí uznať, že je stav našich gazdov už od niekoľko rokov veľmi smutný. Následkom ustavičného klesania ceny obilia naši gazdovia utratili na príjmoch toľko, že pri tej najusilovnejšej práci gazdovstvo sotva donáša toľko, že gazda a jeho rodina z dôchodku živorit môžu. No a jestli nastúpia prírodné pohromy, potom gazda ešte doplatí, lebo robotník žiada mzdu, oprávanie roľ stojí peniaze, a čistý výnos ani tieto výdavky nezaokryje. Otázka našich gazdovských pomerov práve pre túto príčinu vždy je na dennom poriadku. Vláda, a kroz túto vyslaní odborníci, gazdovské kruhy a družstvá zaoberajú sa touto otázkou neprestajne, no doteraz s malým výsledkom, lebo naši gazdovia všade neprijmu alebo nechcú prijať s ochotou podávanú pomocnú ruku.

V cudzozemsku už od dávnejších rokov sú malí gazdovia presvedčení o tom, že gazdovstvo len v spojení s pobočným zamestnaním môže prijmy gazdove s roka na rok zabezpečiť. Preto gazdovia v cudzozemsku, zvláštne v Amerike popri obrábaní roľ vždy hľadajú aj pobočné dôchodky. V najnovšom čase zaoberajú sa zvláštne s ovocinárstvom. To isté snažia sa udomácnit i u nás smerodajné kruhy, a všemožným spôsobom chcjú poskytnúť roľníkovi pomoc pri pestovaní ovocných stromov. Vzdor tomu ovocinárstvo u nás ešte veľmi zaostalo. Pri roľach málokde vidieť ovocného stromu, kde tu stoja po poli darobné plánky, ktorých ovocie neni k požívaniu. Ba aj staré ovocné sady sú miestami celkom zanedbané, čo je dôkazom, že naši gazdovci na dôchodok z ovocinárstva malú váhu kladú.

Nuž pozrime bližšie na vec. Na jednom jutre môže sa vysadiť najmenej 20 kusov ovocných stromov. Je pravda že strom hneď prvý rok nežení dôchodok, ale keď sa úplne vyvinie, o 15—20 rokov priemerne nesie každý strom 10 zl., teda jedno jutro donesie 200 zl. čistého chosnu, preto hovoríme čistého, lebo strom len prvých 5—10 rokov potrebuje väčšej opatery. Ba niekedy ešte aj viac donáša. Pravda že musí byť ovocie chutné a na vývoz súce.

Vláda snaží sa všemožne rozšíriť pestovanie šľachetných druhov ovocia. Vymenovala viac odborných učiteľov, ktorých posielala z vidieka na vidiek, aby gazdovské obecnstvo o pestovaní ovocných stromov a o speňažení úrody poučilo. Na mnohých miestach založila školky, z ktorých gazdovci šľachetné druhy ovocných stromov obsiahnuť môžu. Ba aj zákonmi a úradnými

predpismi sa snaží ovocinárstvo čo pobočné zamestnávanie pri roľníctve do rozkvetu priviesť. Všetko toto ale doteraz neprospejo, aspoň nie v tej miere, v jakovej by to v záujme našich gazdov žiadúcné bolo.

Na mnohých miestach sa stáva, že odborný učiteľ nemá komu prednášku držať, a keď sa aj niekoľko gazdov sijde, sotva sa jedon najde z poslucháčov, ktorý by potom poskytnuté dobré rady praktične upotrebil. A jako je to s prednáškami, tak je to so všetkým. Státom udržované stromové školky rozdáujú z darma alebo za veľmi laednú cenu mladé štepy, ktoré potom pre nedbalosť alebo nevedomosť nového majiteľa často na zkazu vyjdú. Lebo u nás ovocný strom nemá tú opateru, jakú by zaslúžil; samopašní chalani objjú mladé listie pri hádzaní kusom dreva, kameňom alebo tehloou po ovocí, neskôr oblámu mladé ratolesti stromu, keď sa za ovocím hore liepajú. Sú miesta, kde obecnia vrchnosť prisno tresce samopašnikov, ale ešte viac je takých miest, kde vrchnosť o toto nič neobá. Nariadenia rozkazujú sbieranie húseníc, ničenie a kynozenie chrústov, — aj toto sa niekde len na oko deje, ba niekde ani len krížom slamy nepreložia. Pri neprajných pomeroch stromčok miesto žeby sa vyvíňoval, na vidomoči hynie až celkom vyhynie.

Tejto jary nariadilo ministerstvo orby sadiť ovocné stromy popri krajinských cestách. Opatrovanie stromkov sverené bude na pohrabačov, ktorí sú po celé dni pri krajinských cestách zamestnaní a na dozorcov ciest, ktorí tiež majú viackrát príležitosť na ovocné stromky dohliadať. Tak pohrabači, jako i dozorcovia boli o pestovaní stromu ovocného kroz vyslaných odborných učiteľov dôkladne poučení. Takto zavedený poriadok môže byť nášmu ovocinárstvu veľmi prospesný. Naši gazdovia sa patričnou cestou ľahko poučia o tom, že jaké stromky majú sadiť, jako majú tiež opatrovať, a jako majú speňaženie ovocia najlepšie zariadiť. Myslíme, že keď naši občania zkúsia, jaký chosť ženie pri malej práci múdre zariadené ovocinárstvo, potom sami budú nástojit, aby zanedbaná obecnia školka znovu vysadená a všetkými potrebnými veciami opatrená bola; potom sami od seba započnú obnovovať zaostané sady, sadiť také ovocné stromy, ktoré sa na patričnom vidieku najlepšie daria, vôbec potom viac budú dbať o ovocinárstvo.

Koľký chosť ženú ovocné stromy do vrecka opatrného a usilovného gazdu, toto najlepšie dokazuje s roka na rok zvyšujúci sa vývoz ovocia z Ameriky. Dľa štatistiky sostavenej naším konsulom v Liverpooli (Anglieko) dovezli tamže z Ameriky v dobe od 4. augusta do 21. októbra 446,467 sudov naplnených jablkami, rok predtým dovezli len 43,285 sudov jablk. Americký vývoz jablk zrástol teda behom jedného roku o 403,182 sudov. Značný vývoz ovocia tohoto druhu má aj Portugalsko, odkiaľ počnúce od 15. júna do 5. októbra dovezené bolo do Anglieka 60,276 kisiní jablk. V novšom čase vôbec zaujali už ameríkanski farmeri veľkú čiastku ovocných trhov Európy. V rozsiahlych, aj na míle sa fahajúcich ovocných sadoch pestujú tie najfajnovšie druhy ovocia, a síce aby z jedného druhu ovocia väčšie množstvo

razom predávať mohli, nesadia mnoho všelijakých stromov, ale mnoho ovocných stromov jednej sorty.

Aj u nás sa najdu vidičky, z ktorých je vývoz ovocia dosť značný. Okolo Modry a Pezinku donáša pestovanie ovocných stromov a pestovanie vínnej révy dosť pekný chosť. V nitrianskej stolici sa zvláštne obyvatelia osady Veštenice zaoberajú odpredajom ovocia. Vôbec ale je ovocinárstvo na Horniakoch veľmi zanedbané, bards je podnebie ovocným stromom zväčša prajné. Krom brušiek a jablák rodia sa u nás slivy všetkého druhu, predsa takmer všetky sklepy bosniacké sušené slivy a z cudzozemska dovezený lekvár predávajú. Starostlivé opatrovanie ovocných sádov, pestovanie ovocných stromov mohlo by sa stať pre našich gazdov prameňom dôchodku, ktorý by umenšený dôchodok z gazdovania vyrovnal. Keď tomuto naši gazdovia porozumejú, a o výhode ovocinárstva sa presvedčia, potom sa stane pestovanie ovocných stromov jedno z tých najobľúbenejších zamestnaní nášho roľníka. Zo «Slov. Novín.»

CHÝRNÍK.

Náš kráľ v Rusku. Jeho voličenstvo náš panovník v nedeľu dňa 25. t. m. odcestuje do Ruska na návštevu ruského cára. V Petrohrade, kde sa návšteva oobudne, chystajú sa prijať nášho panovníka veľmi okázalým spôsobom. Cárom vymenovaní officieri budú tvoriť gardu nášho panovníka a pôjdu kráľovi v ústrety až na hranicu. S našim kráľom odcestuje do Petrohradu arciknieža Otto, gróf Goluchowski minister zahraničných záležitostí, grófi Paar a Bolfras adjutanti. Klepsch rakúsko-ukorský vojenský poverenik v Petrohrade a viac členov kabinetnej kancelárie.

Vilmoš Lehotzky †. Krajinský vyslanec sučianskeho okresu *Vilmoš Lehotzky* nenadále zomrel na porážku v 50. roku svojho života v Turč. Sv. Martine. Lehotzky narodil sa na Bystričke v Turci a bol podslúžnym mošovsko-zniovského okresu a pozdejšie stal sa hlavným slúžnym v stolici. Od roku 1893 zastupoval na sneme sučiansky okres. Lehotzkého jak inteligencia tak i pospolitý ľud v stolici ctil si a vážil pre jeho úprimnosť. Na sneme keď boli pojednávané otázky týkajúce sa horných krajov, vrele sa zaujal Horniakov a za dobrú vec pracoval a horlil neunavne. V snemovni zvolený bol za zápisníka a bol členom pravosúdného odboru snemového.

Zdravotný stav arcikniežata Franca Ferdinanda. Arciknieža Franc Ferdinand odcestoval z Teritetu do Meranu. Jeho zdravotný stav sa ustavične zlepšuje a lekári majú nádej, že už behom tohoto roku bude sa môcť navrátiť k svojmu povolaniu.

Arciknieža Leopolda v herensteinskom kaštieli vo Viedni ranila mŕtvica. Jeho stav sa už zlepšil.

Stanley v Budapešti. Povestný cestovateľ africký Stanley meškal cez veľkonočné sviatky i so svojou manželkou tu v Budapešti a obzrel si zvláštnosti nášho hlavného mesta.

Nova železničná čiara. Stavanie železnice z Nitry do Hlohovca už započali. Na základné účastiny odhlasovalo mesto Nitra 50.000 zl.

Podpora pre Nitrančanov. Spolok v Budapešti „Felebarát“ zvaný poslal 1500 zlatých nadžupanovi stolice nitrianskej, aby tieto peniaze medzi núdzu trpiacich podelil. Nadžupan podelil peniaze a síce 50 zl. dostal nitriansky okres, 1000 zl. skalický a 450 zl. prievidský okres. Ďalšie rozdelenie peňazí sverené je patričným slúžnovským úradom.

Bieda vo Vršanoch. Nedávno zúril vo Vršanoch (v Novohrade) požiar, ktorému padly dve tretiny obce v obeť. Z domov pozostávaly len holé steny, ktorým teraz bezprestajný dažď zborením hrozí. Cesty sú na okolí pre trvanlivé zlé počasie tak zlé, že nemožno dovážať stavebný materiál. Obyvatelia sú vystavení broznej biede; mnohým okrem šiat požiar celé imanie pohltil. Biedu zväčšuje ešte tá okolnosť, že občania pre ustavičné dažde žiadne práce konať nemôžu. Za podpalača držia jedného žobráka, ktorého vyhodili z krémy, a ktorý vraj túto z pomsty podpálil.

Hospodárska prednáška v Nových Zámkoch. Nitriansko-stoličný hospodársky spolok sriadi v prvý deň veľkého trhu, 2. mája o 11. hod pred poludním vo veľkej sieni mestského domu prednášku z hospodárskeho odboru. Prednáška bude znieť o správnom chove koní.

Potrestaný kňaz. V liptovskej obci Liskovej farár Karol Mózér sosobášil bol jeden pár prv, než by bol tenže uzavrel civilné manželstvo. Mladý pár prišiel totiž v tých najotrhannejších šatách k matrikárovi, prečo tento ich poslal domov preobliecť sa, kňaz ale im riekol, že ich osobáši i bez civilného sodania a to, keď sa mladý pár preobliekol, i urobil. Ružomberký súd pre uráženie zákona o manželskom práve postavil Mózera pod obzľobu a odsúdil ho na zaplatenie 100 zlatých peňaznej pokuty. Appelloval až na kúriu, ktorá potvrdila výrok prvostupňového súdu.

Jako stojíme so statkom. Dľa nových správ, došlých k ministromi hospodárstva, papuľová a paprčková choroba medzi statkom už značne upadáva, tak že sú zdravotnícke pomery pri statku v Uhorsku už omnoho priaznivejšie, ako v Rakúsku. Tato choroba zasluhuje pozornosti menovite čo sa týka vyvozu ponevác cudzozemsko kladie na túto chorobu veľkú váhu a cudzozemské trhy uvádzajú toto za príčinu konkurencie. Ohľadom na toto dal vypracovať minister hospodárstva stručnú úpravu, v ktorej je spôsob chránenia sa proti tejto chorobe ľahko pochopiteľne opísaný. Úprava je tlačaná v 10.000 od-tiskoch a minister ju porozposiela vrehnosťam a gazdovským spolkom zdarma.

Málo robotníkov. Minister hospodárstva dal popísať všetkých poľnú robotu a poľných robotníkov hľadajúcich zo začiatku bežiaceho roku. Výsledok popisu bol i v osobitnom sväzočku verejnosti podaný. V tomto sú všetky obce obsažené so všetkými tými, ktorí alebo robotníkov, alebo prácu hľadajú; zaznačené sú počet a mená robotníkov hľadajúcich ako aj to, na ako dlhý čas a koľko robotníkov potrebujú. Súhrnom je dľa tejto zprávy v celej krajine robotníkov 167,031, počet ale takých, ktorých by do roboty potrebovali, je 181,088; chýbuje teda 15,057 robotníkov. Aj z tohoto vysvitá, že pracovití ľudia najdu aj doma zamestnanie a nemusia vyvandrovať, padnúť obyčajne pri tom do rúk zdierajúcich agentov. Ďalej podáva spomenutý sošit aj zprávy o platoch. Denný plat obnáša so zaopatrením 50—70 kr., bez saopatrenia 80—150 kr. a len v tých stolicach sú platy menšie, kde je primnoho robotníkov. — Z týchto sošitov poslal minister hospodárstva hojnú zásobu temer všetkým obciam.

Honorár lekára. Professor Koch, svetochýrny bakteriolog, dostáva snáď tie najväčšie lekárske honoráre. Teraz je na študijnej ceste v Južnej Amerike. Mimo cestovných útrat dostáva od nemeckej vlády denne 200 mariek (=stodvadsať zlatých) honoráru.

Obef povolania. Drl Henrik Feldbaum, budapešťiansky lekár operoval zapálené ňasno jedného dieťaťa, ktoré mu od bolesti zahryzlo do prsta. Z uraženého miesta vystrekla krv a jed zapáleniny vniknul do žíl lekára; už o niekoľko dní zapuchnul poranený prst s istými predznakmi otrávenia krvi. Nemočný lekár si dal prst amputovať, lež pomoc bola oneskorená, lebo vtedy bola už všetka krv otrávená. Pri tom všetkom jest nádej, že sa doktora podarí zachrániť životu.

Oheň. Serne, obec v Šariši tieto dni temer celá zhorela. Kostol a kaštieľ Szinnyeioho je tiež v popol obrátený. Škoda je veľká.

Gróf samovrahom. Gr. Guido Zichy, 21-ročný mladík, zastrelil sa na hrobe svojej matky v Seregélyesi. Čo pohlo mladého grófa k zamovražde nevedno. Jeho matka grófka Karácsonyi spáchala bola tiež samovraždu. Otec jeho, gróf Alexander Zichy zomrel r. 1881.

Anjel strážca. Pred Cisárskym kúpeľom jeden elektrický vozeň zrazil varovkyňu s dieťaťom na rukách tak že spadla na stred cesty. Varovkyňa utrpela ťažké urazenie na hlave ramenách a nohách, tak že ztratila seba povedomie. Dieťaťu sa však nestalo celkom nič.

Živil sa z m'adoženictva. Pavol Kaden, šusterský tovaryš z Potschapelu zasľúbil sa dosavád v Dražďanoch, v Prahe, v Linci, v Innsbrucku, v Hohenaue, v Cürichu, vo Viedni, vo Verone, v Milane, v Benátkach, v Rjeke, v Tersti a obkradnul každú nevestu. Tu i tu strávil pár rokov i v žalári, teraz ale prišiel do Budapešti probovať šťastie. Už v druhom týždni svojho pobytu ukradnul svojej sľubnici všetky drahocennosti. Policicia ho ale chytila a zase sedí vo väzení.

Olúpená pošta. Poštový voz, jachajúci medzi Ožďanmi a Lučencom, neznámi zločinci olúpili. Paholka strašne zbili, takže dosiaľ ešte nebolo možno ho vypočuť.

Odsúdení buriči. Naším cteným čitateľom je známo, že sa agitátormi nahuckaný ináč pokojný ľud počas krajských volieb vzbúrili v Hornej Lehote (oravská stolica) Rozzúrený ľud napadol slúžneho Abaffyho a matrikára a keď dal slúžny jedného zo vzbúrencov zatknúť, oborili sa na kaštieľ a ohrozovali život slúžneho. Vzbura povstala pre zástavu kandidáta Kubinyho. Privolaní žandári a vojsko zaviedlo poriadok a vrchnosť postavila 48 osôb pod obžalobu. Túto záležitosť teraz pojednával súd v Podzámku a vyniesol výrok, v smysle ktorého odsúdení sú na 6-mesačné väzenie: Štefan Chomistek, Ján Kostrik a Vasilovčik; na 3-mesačné väzenie: Ján Janček, Juraj Klimčík, Jozef Palko, Jozef Janček, Jozef Blažko, Juraj Kňazúr, Ján Úpava, Matej Darnej, Jozef Valach, Štefan Francík, Ondrej Hatapka. Vyšetrovacie väzenie zarátali všetkým. Mariu Kováčikovú posúdili na 2 mesiace do väzenia, obžalovaných oslobodili. Státny zástupca apeloval.

Žena rabinom. V Amerike emancipácia žien ustavične napreduje. V Amerike sú ženy nielen rýchtármi boženíkmi, ale najnovšie budú účinkovať ako rabini. Tak v Chikagu držala nedávno istá Hanna Salamona kázeň na príležitosť pri ktorej príležitosti sa synagoga naplnila veriacimi a zvedavými, ktorí chceli vidieť židovskú kazateľku. Ženský rabin držal takú veľkolepú reč, že ho už onedlho vymenujú.

Milliony za obrazareň. Taliansky minister osvety zamýšľa zakúpiť drahocennú obrazareň a múzeum kniežata Borghese. Minister nabídnul 3,600,000 lir a túto summu by štátna pokladnica vyplácala v päťročných častiach.

Záhadná smrť. Hájnika Jozefa Steigera v Pezingu v prešporskej stolici našli na hradskej ceste zavraždeného. Este nevedno, či ho niekto zabil alebo spáchal samovraždu.

Kradli dynamit. Z dynamitovej dielni v Pakši ukradli dynamit pekárski učňovia mysliac si, že ho môžu dobre predať. Lež predali z neho len za pár krajciarov jednomu rubačovi, ktorý chcel ním stromy váľať. Z ostatného si učňovia robili ohňostroje, pri ktorých ich polícia pristihla.

Záhadná vražda. Vdova Alžbeta Zuberová bývala u svojho zaťa Jozefa Koleček v Dolnom Orechove. Nedávno zmizla a rýchtár obce tušiac zlé oznámil zmiznutie stareny vrchnosti v Trenčíne. Vyslaný úradník dal dvere na komore vyvaliť a tam spatrili mrtvolu vdovy na zemi. Tvár a ruky jej už potkani obžraly, tak že bolo len holé kosti vidieť. Ten istý deň pytvali mrtvolu pričom lekári spatrili stopy násilia na hrdle mrtvoly, z čoho uzavierajú, že Zuberová bola zahrdúsená. Takto padnul zat Jozef Koleček do podozrenia, a hneď bol k vyšetrujúcejmu súdu odvedený.

Hvezdareň v Jeruzaleme. V Jeruzaleme začali nedávno budovať hvezdareň. Útraty budovania znáša jeden bohatý Angličan, pozemok daroval jeruzalemský patriarcha, následkom čoho stane sa hvezdareň po štyridsiatich rokoch vlastnosťou tamejšieho gréckeho seminára. Budova bude stát na tom mieste, kde bol za dávnych čias tábor Titusa. V hvezdárni budú stále dva hvezdári.

Zem sa hýba. V sedmohradskej obci Denk veľká časť chotára, polia a lúky, sa pohybuje. Priestor odtrhnúť sa na vyššom konci od susedných krajov hôr valí sa na dol, smerom ku dedine. Obyvatelia mysliac na zemetrasenie, poutekali z dediny. Zem pohybuje sa pomaly, ale ustavične a zachvacuje pred sebou nové vrstvy, potiskajúc ich vopred, buďto v menších kusoch, buďto v celých tabľách. Prvé domky v dedine sa vrútily a jarok, tečúci stredom dediny, vystúpil a z jeho vody sa tvoria v dutinách a puklinách jazerá. Premávka je nemožná. Celej dedine hrozí nešťastie a bieda.

Strielajúca šabľa. Zaujímavý vynález poslal vojenský minister debrecínskemu delostreleckému veliteľstvu cieľom zkúmania. Nový vynález je šesť výstrelová pištoľ kombinovaná so šablou, tak že sa touto dá vo vojne včas potreby i strieľať. S novým vynálezom budú robiť pokusy, a jestli sa dokáže byť praktickým, vojenský minister odkúpi patent.

KU OBRAZKU.

Marta a Maria.

Pán Ježiš často chodieval do Behanie, kde navštevoval pobožné dve sestry s ich bratom. Marta, Maria a Lazar svojim bohumilým životom zalúbili sa Ježišovi a s veľkou pozornosťou poslúchaly jeho slovám. Marta však starala sa Pána Ježiša i uhostiť a preto jej riekol Pán: Marta, Marta, pečlivá si, ale potrebuješ jedno to jest inými slovami, že viac sluší starať sa o dušu než o telo. Týmto sestrám, ktoré vynikaly sesterskou láskou, vzkriesil bol Pán Ježiš ich brata Lazara, keď bol tento už pochovaný.